

Kommunstyrelsen

Information om rapport från inspektion av överförmyndare/överförmyndarnämnd

Länsstyrelsen har inspekterat överförmyndarverksamheten i er kommun. Kopia av rapport från inspektionen översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i egenskap av högsta ledning för kommunen och därmed ytterst ansvariga för verksamheten.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för kommunernas överförmyndarverksamhet och ska inspektera verksamheten i kommunerna. Vid inspektionen ska Länsstyrelsen granska om överförmyndarens handläggning följer reglerna i föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen och även i övrigt sker på ett rättsäkert och lämpligt sätt. Länsstyrelsen ska alltid kontrollera dels det av överförmyndaren förda registret över ärenden, dels stickprovsvis utvalda akter.

Inspektionsrapporten är upplagd på följande vis. I sammanfattningen anges på vilka punkter som Länsstyrelsen framför kritik mot verksamheten. Om Länsstyrelsen inte funnit något att kritisera så framgår även det. Under rubriken 'aktgranskning med kritik' redogör Länsstyrelsen för de akter som vi granskat där vi funnit anledning att kritisera någon del av handläggningen. Under rubriken 'övrig aktgranskning' redogör Länsstyrelsen för andra rättsfrågor som uppkommit vid granskningen av akterna och vid den efterföljande diskussionen med överförmyndarkansliet. Under rubriken 'övriga frågor' redogör Länsstyrelsen för information m.m. som framkommit utöver aktgranskningen.

Länsstyrelsen kan framföra tre nivåer av kritik: *kan inte undgå kritik*, *kritik* eller *allvarlig kritik*. Samtliga sammanfattas dock som kritik i den inledande sammanfattningen. Inte undgå kritik är den mildaste formen av kritik och allvarlig den strängaste. När allvarlig kritik framförs ska Länsstyrelsen normalt sett följa upp frågan, antingen genom att begära återrapportering eller genom ett särskilt uppföljande möte/samtal.

Enheten för tillsyn
Lisa Wellenius

Rapport från inspektion hos Överförmyndaren i Ekerö kommun den 9 november 2016

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har efter inspektionen inte funnit anledning att rikta kritik mot Överförmyndaren i Ekerö kommuns (Överförmyndaren) handläggning.

Inledning

Vid inspektionen den 9 november 2016 granskade Länsstyrelsen 21 akter. Se bilaga med information om de granskade akterna. Efter aktgranskningen höll Länsstyrelsen ett sammanträde med Överförmyndaren där de frågor som uppstått vid granskningen av akterna behandlades. Vid sammanträdet medverkade Lisa Wellenius och Johan Lidman från Länsstyrelsen samt överförmyndare Marianne Ekblom och handläggarna Angelica Covington och Lovisa Johansson.

I den mån Länsstyrelsen har funnit anledning att kommentera Överförmyndarens handläggning av ärendena framgår detta av rapporten, med hänvisning till aktuella aktnummer.

Aktgranskning med kritik

Ingen notering.

Övrig aktgranskning

Överklagandehänvisning

Vid granskningen av ett förvaltarskap (akt RN f-25) noterade Länsstyrelsen att det inte fanns någon överklagandehänvisning på ett avslagsbeslut angående samtycke till understöd som Överförmyndaren fattade den 31 augusti 2016.

Vid sammanträdet uppgav Överförmyndaren att överklagandehänvisningen skickats med som en bilaga till beslutet och att de borde ha noterat det på beslutet.

Av 21 § 1 st. förvaltningslagen (1986:223), FL, framgår att en sökande, klagande eller annan part ska underrättas om innehållet i det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet, om detta avser myndighetsutövning mot någon enskild. Om beslutet går parten emot och kan överklagas ska han, enligt andra stycket i samma lagrum, också underrättas om hur han kan överklaga det.

Länsstyrelsen uppmanar Överförmyndaren att dokumentera på beslut då de skickar en bilaga med överklagandehänvisning.

Samtycke till fördelning i arvskifte

Vid granskningen av ett förmynderskap (akt HR f-97) noterade Länsstyrelsen att Överförmyndaren i december 2013 samtyckt till fördelningen i ett arvskifte för tre syskon. De tre syskonen var de enda dödsbodelägarna och företrädde av samma förmyndare i arvskiftet.

Har en omyndig del i ett dödsbo eller något annat oskiftat bo, ska förmyndaren vårda den omyndiges rätt i boet enligt bestämmelserna i 15 kap. FB (se 15 kap. 1 § 1 st. FB). Det innebär bl.a. att en förmyndare som tar del i en bodelning eller ett skifte för den omyndiges räkning ska inhämta överförmyndarens samtycke till egendomens fördelning (se 15 kap. 5 § FB). Är barnet ensam delägare eller har samtliga delägare samma förmyndare och förvaltas boet av förmyndaren, gäller emellertid i stället 13 eller 14 kap. (se 15 kap. 1 § 2 st. FB). Det innebär att överförmyndarens samtycke till fördelningen i arvskiftet inte krävs i dessa fall.

Länsstyrelsen uppmanar Överförmyndaren att se över rutinerna angående detta.

Handläggningstid för förordnande av god man för ensamkommande barn

Länsstyrelsen granskade vid inspektionen åtta ärenden om godmanskap för ensamkommande barn, bl.a. med utgångspunkt i nämndens handläggningstid för förordnande av god man. Akterna valdes ut inför inspektionen efter en granskning av Överförmyndarens register över ställföreträdarskap. Av Länsstyrelsens granskning framgick att Överförmyndaren förordnade gode män inom en till två dagar efter att ärendena inkom.

Vid sammanträdet uppgav Överförmyndaren att det har kommit många barn till kommunen och att det varit en väldigt intensiv period. De har i de allra flesta fall förordnat en god man någon dag efter att ärendet inkom. De har alltid försäkrat sig om att barnet faktiskt befunnit sig i kommunen genom telefonsamtal med boenden etc. Det har funnits ett stort intresse hos allmänheten att ta uppdrag som god man. Överförmyndaren har velat ha gode män som bor i kommunen och inte sådana som har många uppdrag sedan tidigare. De har haft ett gott samarbete med socialförvaltningen inom kommunen. Våren 2016 anställdes ytterligare en handläggare för att arbeta med ärendena och handläggaren är numera fast anställd.

Länsstyrelsen vill framföra följande. Länsstyrelsen granskar under år 2016 särskilt ärenden om godmanskap för ensamkommande barn då det under år 2015 var en osedvanligt stor inströmning av ensamkommande barn till Sverige. Över 35 000 barn utan vårdnadshavare sökte under året asyl i Sverige. Detta innebar en stor belastning för de flesta kommunerna i Sverige. För många av överförmyndarna innebar det en omfattande ökning av antalet ärenden där en god man ska utses för ett ensamkommande barn. Tillströmningen av nya ärenden har dock minskat kraftigt under början av år 2016.

I 3 § lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn, LGEB, anges att god man ska förordnas så snart det är möjligt. I förarbetena till lagen (se prop. 2004/05:136 s. 27 och s. 31 f.) står bl.a. att det är en naturlig följd av barnens utsatta situation att ett ärende om förordnande av god man för ett ensamkommande barn handläggs skyndsamt. Lagstiftaren har valt att inte specificera en tidsgräns, men det har ofta tolkats som att det inte ska ta mer än några dagar.

Vid nuvarande granskning fann Länsstyrelsen att Överförmyndaren inte haft några långa handläggningstider trots den extraordinära situationen. Länsstyrelsen ser positivt på detta.

Övriga frågor

Uppföljning föregående rapport

Vid sammanträdet diskuterades föregående rapport och Överförmyndaren uppgav att de numera registrerar på dagboksbladet då de granskat en årsräkning. De har också fattat ett beslut om samtycke i förmyndarskapen för syskonen AC-99 och HC-03.

Samverkan

Vid sammanträdet uppgav Överförmyndaren att det troligen inte längre är aktuellt att ingå i ett samarbete med en annan överförmyndare/överförmyndarnämnd, bl.a. eftersom verksamheten fungerar väl och är mindre sårbar på grund av att de är fler som arbetar med frågorna.

Lisa Wellenius

Johan Lidman

Kopia till:

Överförmyndaren
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunrevisorerna

Bilaga:

Granskade akter

Enheten för tillsyn
Lisa Wellenius

Granskade akter

Godmanskap (5 st.)

Akt EA f-72, CB f-19, WB f-31, EN f-89 och JG f-91.

Förvaltarskap (3 st.)

Akt RN f-25, YL f-48 och HN f-73.

Förmynderskap (5 st.)

Akt DD f-09 och DD f-08 (gemensam akt), AW f-98 och EW f-01 (gemensam akt),
AG f-98, HR f-99 och LBB f-03.

Godmanskap för ensamkommande barn (8 st.)

Akt MHA f-00, TG f-00, AR f-03, AMM f-00, AMR f-99, MR f-99, HS f-00 och
AH f-99.